

Lieta C-256/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 20. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Bayerisches Verwaltungsgericht Regensburg (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 11. aprīlis

Prasītāja:

Eiropas Ķimikāliju aģentūra (ECHA)

Atbildētāja:

Hallertauer Hopfenveredelungsges. m.b.H.

Lieta Nr. RN 7 K 19.925

Bayerisches Verwaltungsgericht Regensburg [Bavārijas Administratīvās tiesas
Regensburgā]

administratīvajā lietā

Eiropas Ķimikāliju aģentūra (ECHA)

[..]

– prasītāja –

[..]

pret

Hallertauer Hopfenveredelungsges. m.b.H.

[..]

– atbildētāja –

[..]

piedaloties:

Lejasbavārijas valdībai

kā sabiedrības interešu pārstāvei

[..]

par

administratīvā maksājuma samaksu saskaņā ar *REACH* regulu

Bayerische Verwaltungsgericht Regensburg 7. palātas, nenoturot tiesas sēdi,

2023. gada 11. aprīlī

pieņemts

I ē m u m s:

I. Apturēt tiesvedību.

II. Atbilstoši LESD 267. pantam uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

1) Vai Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru Eiropas Savienības Vispārējā tiesā var celt prasību par Aģentūras lēmumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka arī par Aģentūras lēmumu izpildāmību var celt prasību?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša: vai LESD 299. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā attiecas ne tikai uz Padomes, Komisijas vai Eiropas Centrālās bankas pieņemtajiem aktiem, bet arī uz Eiropas Ķimikāliju aģentūras lēmumiem, ar kuriem ir noteikts administratīvs maksājums?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša: vai LESD 299. panta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka atsauce uz dalībvalsts civilprocesa tiesību normām attiecas ne tikai uz procesuālajām tiesību normām, bet arī uz jurisdikcijas tiesību normām?

P a m a t o j u m s:

I.

Tiesvedības priekšmets ir prasījuma tiesības uz administratīva maksājuma samaksu par reģistrāciju saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1907/2006.

Prasītāja ir Eiropas Savienības aģentūra, kuras juridiskā adrese ir Helsinkos. Prasītāja ir atbildīga par Regulas (EK) Nr. 1907/2006 tehnisko, zinātnisko un administratīvo aspektu pārvaldību un īstenošanu.

Regulā (EK) Nr. 1907/2006 ir paredzēti noteikumi, kuru mērķis ir stiprināt ķīmiskās rūpniecības konkurētspēju Eiropas Savienībā, kā arī aizsargāt cilvēku veselību un vidi no ķīmisko vielu iespējamiem apdraudējumiem.

Uz ķīmisko vielu ražotājiem un importētājiem attiecas Regulā (EK) Nr. 1907/2006 noteiktais reģistrācijas pienākums. Par reģistrāciju ir jāmaksā administratīvie maksājumi, kuru apmēru nosaka saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 340/2008. Administratīvo maksājumu apmērs ir atkarīgs no uzņēmuma lieluma.

2010. gada 16. novembrī atbildētāja prasītājam iesniedza reģistrācijas dokumentāciju (reģistrācijas Nr: 01–2119485821–32–0037) un lūdza samazināt administratīvo maksājumu kā mikrouzņēmumam.

Prasītāja 2013. gadā pārbaudīja atbildētājas sniegto informāciju par uzņēmuma lielumu. Šajā kontekstā prasītāja 2013. gada 31. maija vēstulē vērsa atbildētājas uzmanību uz to, ka mazie un vidējie uzņēmumi var pieprasīt samazinātus maksājumus. Šajā ziņā esot nepieciešams iesniegt pierādījumus par uzņēmuma lielumu. Ja šādi pierādījumi nav iesniegti, samazinājumu neesot iespējams piemērot.

2013. gada 20. novembrī prasītāja pieņēma Lēmumu SME (2013) 4439 un izsniedza to atbildētājam. Šajā lēmumā prasītāja konstatēja, ka atbildētājam nebija tiesību uz administratīvā maksājuma samazinājumu. Tādēļ esot iekasējams papildu administratīvais maksājums 9950,00 EUR apmērā. Šajā lēmumā bija ietverta informācija par akta apstrīdēšanas kārtību, saskaņā ar kuru atbildētāja divu mēnešu laikā pēc lēmuma saņemšanas var celt prasību Eiropas Savienības Vispārējā tiesā.

2013. gada 22. novembra vēstulē prasītāja nosūtīja atbildētājam rēķinu par administratīvā maksājuma samaksu 9950,00 EUR apmērā, kas bija jāsamaksā līdz 2013. gada 22. decembrim, kā paziņots Lēmumā SME (2013) 4439.

2013. gada 22. decembra vēstulē prasītāja atgādināja par nesamaksāto maksājumu. Kā samaksas termiņš tagad bija norādīts 2014. gada 20. februāris.

Atbildētāja nedz samaksāja administratīvo maksājumu, nedz arī cēla prasību Eiropas Savienības Vispārējā tiesā par 2013. gada 20. novembra Lēmumu SME (2013) 4439.

2019. gada 15. maijā prasītāja cēla prasību *Verwaltungsgericht Regensburg* un pieprasīja atbildētājam veikt maksājumu 9950,00 EUR apmērā.

II.

Atbilstošās Savienības tiesību normas ir šādas:

274. pants Līgumā par Eiropas Savienības darbību, pamatojoties uz Lisabonas līgumu, kurš stājās spēkā 2009. gada 1. decembrī (konsolidētā versija publicēta OV EK C 115, 9.5.2008., 47. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Aktu par Horvātijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumā par Eiropas Savienību, Līgumā par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā (OV ES L 112/21, 24.4.2012.), spēkā kopš 2013. gada 1. jūlija, turpmāk tekstā – “LESD”:

Domstarpības, kurās viena puse ir Savienība, tāpat ir dalībvalstu tiesu jurisdikcijā, izņemot gadījumus, kad Līgumi paredz Eiropas Savienības Tiesas jurisdikciju.

LESD 288. pants:

Īstenojot Savienības pilnvaras, iestādes pieņem regulas, direktīvas un lēmumus, kā arī sniedz ieteikumus vai atzinumus.

Regulas ir vispārpiemērojamas. Tās uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojamas visās dalībvalstīs.

Direktīvas tām dalībvalstīm, kurām tās adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu iestādēm noteikt to īstenošanas formas un metodes.

Lēmumi uzliek saistības kopumā. Lēmumi, kuros ir norādīti konkrēti adresāti, ir saistoši tikai šiem adresātiem.

Ieteikumi un atzinumi neuzliek saistības.

LESD 299. pants:

Padomes, Komisijas vai Eiropas Centrālās bankas akti, kas uzliek finansiālas saistības personām, kuras nav valstis, ir izpildāmi.

Izpildi reglamentē tās valsts civilprocesa normas, kurā izpilde notiek. Valsts iestāde, ko šim nolūkam norīko attiecīgās dalībvalsts valdība un dara to zināmu Komisijai un Eiropas Savienības Tiesai, lēmumam pievieno izpildes rīkojumu, iepriekš pārbaudot tikai lēmuma autentiskumu.

Kad pēc attiecīgās puses lūguma ir izpildītas šīs formalitātes, minētā puse var sākt izpildi saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, griežoties tieši kompetentajā iestādē.

Izpildi var apturēt tikai ar Tiesas lēmumu. Sūdzības par nepareizu izpildi tomēr ir attiecīgās valsts tiesu jurisdikcijā.

74. pants Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV 2006, L 396, 1. lpp.), turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1907/2006”:

1. *Saskaņā ar 6. panta 4. punktu, 7. panta 1. un 5. punktu, 9. panta 2. punktu, 11. panta 4. punktu, 17. panta 2. punktu, 18. panta 2. punktu, 19. panta 3. punktu, 22. panta 5. punktu, 62. panta 7. punktu un 92. panta 3. punktu prasītos maksājumus konkretizē Komisijas regulā, ko saskaņā ar 133. panta 3. punktā minēto procedūru pieņem līdz 2008. gada 1. jūnijam.*
2. *Nav jāmaksā, reģistrējot vielu daudzumā no 1 līdz 10 tonnām, ja reģistrācijas dokumentācijā ir visa VII pielikumā paredzētā informācija.*
3. *Nosakot šā panta 1. punktā minēto maksājumu struktūru un apjomu, ņem vērā darbu, kas saskaņā ar šo regulu jāveic Aģentūrai un kompetentai iestādei, un maksājumus nosaka tāds, lai nodrošinātu, ka ieņēmumi no šiem maksājumiem, tos apvienojot ar citiem Aģentūras ieņēmumiem saskaņā ar 96. panta 1. punktu, ir pietiekami, lai segtu sniegto pakalpojumu izmaksas. Par reģistrācijas pieteikumu paredzētajos maksājumos ņem vērā darbu, kas var būt veikts saskaņā ar VI sadaļu. Piemērojot 6. panta 4. punktu, 7. panta 1. un 5. punktu, 9. panta 2. punktu, 11. panta 4. punktu, 17. panta 2. punktu un 18. panta 2. punktu, ņem vērā reģistrējamās vielas tonnāžu, nosakot maksājumu struktūru un apjomu. MVU vienmēr nosaka samazinātus maksājumus. Piemērojot 11. panta 4. punktu, ņem vērā to, vai informācija ir iesniegta kopīgi vai individuāli, nosakot maksājumu struktūru un apjomu. Ja iesniegts lūgums saskaņā ar 10. panta a) punkta xi) apakšpunktu, maksājumu struktūrā un summā ņem vērā darbu, kas Aģentūrai jāveic, izvērtējot pamatojumu.*
4. *Regula, kas minēta 1. punktā, konkrēti norāda apstākļus, kādos daļu maksājumu pārskaita attiecīgai kompetentai dalībvalsts iestādei.*
5. *Aģentūra var iekasēt maksājumus par citiem tās sniegtiem pakalpojumiem.*

94. pants Regulā Nr. 1907/2006:

1. *Pirmās instances tiesā un Eiropas Kopienu tiesā var celt prasību saskaņā ar Līguma 230. pantu, apstrīdot apelācijas padomes lēmumu vai Aģentūras lēmumu – gadījumos, ja padomei nav tiesību izskatīt apelāciju.*

2. *Ja Aģentūra nepieņem lēmumu, Eiropas Pirmās instances tiesā vai Eiropas Kopienu tiesā var ierosināt tiesvedību par bezdarbību saskaņā ar Līguma 232. pantu.*

3. *Aģentūrai jāveic vajadzīgie pasākumi, lai ievērotu Eiropas Pirmās instances tiesas vai Eiropas Kopienu tiesas spriedumu.*

13. pants Komisijas Regulā (EK) Nr. 340/2008 (2008. gada 16. aprīlis) maksājumiem Eiropas Ķimikāliju aģentūrai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) (OV 2008, L 107, 6. lpp.), turpmāk tekstā – “Regula Nr. 340/2008”:

1. *Fiziska vai juridiska persona, kura apgalvo, ka atbilstīgi 3. līdz 10. pantam tai ir tiesības uz samazinātiem maksājumiem, par to informē aģentūru, iesniedzot reģistrācijas pieteikumu, atjaunojot reģistrāciju, pieprasījumu, paziņojumu, pieteikumu, ziņojumu vai apelāciju, saistībā ar ko būtu veicams maksājums.*

2. *Fiziska vai juridiska persona, kura apgalvo, ka atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1907/2006 74. panta 2. punktam tai ir tiesības uz atbrīvojumu no maksājumu veikšanas, par to informē aģentūru reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas brīdī.*

3. *Aģentūra jebkurā laikā var pieprasīt pierādījumus tam, ka pastāv attiecīgie nosacījumi samazinātiem maksājumiem vai atbrīvojuma no maksājumu veikšanas piemērošanai.*

4. *Ja fiziska vai juridiska persona, kas apgalvo, ka tai ir tiesības uz samazinātiem maksājumiem vai atbrīvojumu no maksājumu veikšanas, nevar pierādīt, ka tai ir tiesības uz šādu samazinājumu vai atbrīvojumu, aģentūra iekasē maksājumus pilnā apmērā, kā arī administratīvos maksājumus. Ja fiziska vai juridiska persona, kas ir apgalvojusi, ka tai ir tiesības uz samazinātiem maksājumiem, jau ir veikusi samazinātus maksājumus, bet nevar pierādīt, ka tai ir tiesības uz šādu samazinājumu, aģentūra iekasē starpību starp pilna apmēra maksājumu un jau veikto maksājumu, kā arī administratīvos maksājumus. 11. panta 2., 3. un 5. punktu piemēro mutatis mutandis.*

Atbilstošās valsts tiesību normas ir formulētas šādi:

101. pants 1949. gada 23. maija *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* [Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikumā] (BGBl. 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2022. gada 19. decembra likumu (BGBl. I 2478. lpp.), turpmāk tekstā – “GG”:

1. *Nav pieļaujama speciālu (ārkārtēju) tiesu izveidošana. Nevienam nedrīkst atņemt tiesības uz likumisku tiesu.*

2. *Specializētas tiesas var izveidot tikai ar likumu.*

17.a pants *Gerichtsverfassungsgesetz* [Likumā par tiesu sistēmu] redakcijā, kura publicēta 1975. gada 9. maijā (*BGBI. I, 1077. lpp.*) un kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2022. gada 19. decembra likuma 5. pantu (*BGBI. I, 2606. lpp.*), turpmāk tekstā – “*GVG*”:

1. *Ja tiesa ar galīgu nolēmumu izmantoto tiesību aizsardzības līdzekli ir atzinusi par pieņemamu, šis nolēmums ir saistošs citām tiesām.*

2. *Ja izmantotais tiesību aizsardzības līdzeklis ir nepieņemams, tiesa to pēc pušu uzklaušanās paziņo ex officio un vienlaikus nodod lietu kompetentajai tiesai, kurā tiesību aizsardzības līdzeklis ir pieņemams. Ja kompetence ir vairākām tiesām, lietu nodod prasītāja vai pieteikuma iesniedzēja izvēlētajai tiesai, vai, ja izvēle nav izdarīta, tiesas izvēlētajai tiesai. Lēmums attiecībā uz tiesību aizsardzības līdzekli ir saistošs tiesai, kurai strīds ir nodots izskatīšanai.*

3. *Ja izmantotais tiesību aizsardzības līdzeklis ir pieņemams, tiesa var to paziņot iepriekš. Tā par to lemj vispirms, ja kāda no pusēm apstrīd tiesību aizsardzības līdzekļa pieņemamību.*

4. *Lēmumu saskaņā ar 2. un 3. punktu var pieņemt, nerīkojot tiesas sēdi. Tam ir jābūt pamatotam. Par šo lēmumu var iesniegt tūlītēju sūdzību saskaņā ar attiecīgi piemērojamā reglamenta noteikumiem. Iesaistītās puses ir tiesīgas pārsūdzēt federālās zemes Augstākās tiesas lēmumu Federālajā augstākajā tiesā tikai tad, ja tas ir atļauts lēmumā. Pārsūdzība ir pieļaujama, ja tiesību jautājumam ir principiāla nozīme vai ja tiesa atkāpjas no Federālās augstākās tiesas vai Augstāko federālo tiesu kopīgā senāta lēmuma. Federālajai augstākajai tiesai ir saistoša pārsūdzības atļaušana.*

5. *Tiesa, kas apelācijas sūdzību izskata pēc būtības, nepārbauda izmantotā tiesību aizsardzības līdzekļa pieņemamību.*

6. *Šā panta 1. līdz 5. punktu mutatis mutandis piemēro iztiesāšanas sastāviem, kuru kompetencē ir civiltiesiski strīdi, ģimenes lietas un bezstrīdus tiesvedības lietas.*

40. pants *Verwaltungsgerichtsordnung* [Administratīvo tiesu procesa kodeksā] redakcijā, kura publicēta 1991. gada 19. martā (*BGBI. I, 686. lpp.*) un kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2023. gada 14. marta likuma 1. pantu (*BGBI. I, Nr. 71*), turpmāk tekstā – “*VwGO*”:

1. *Administratīvie tiesību aizsardzības līdzekļi ir pieejami visos ar konstitucionālām tiesībām nesaistītos publisko tiesību strīdos, ja vien strīdi saskaņā ar federālo likumu nav skaidri piekritīgi citai tiesai; publisko tiesību strīdu federālo zemju tiesību jomā piekritību citai tiesai var noteikt arī ar federālās zemes likumu.*

2. Saistībā ar naudas prasījumiem par nemateriālo kaitējumu, kas izriet no publiskās varas iejaukšanās un uzglabāšanas saskaņā ar publiskajām tiesībām, kā arī saistībā ar prasījumiem par zaudējumu atlīdzību, kas izriet no publisko tiesību saistību pārkāpumiem, kuru pamatā nav publisko tiesību līgums, ir pieejami parastie tiesību aizsardzības līdzekļi; tas neattiecas uz strīdiem par tiesību uz kompensāciju esamību un apmēru saskaņā ar Pamatlikuma 14. panta 1. punkta otro teikumu. Īpašie noteikumi civildienesta tiesību jomā, kā arī noteikumi par tiesību aizsardzības līdzekļiem lietās par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu sakarā ar prettiesisku administratīvo aktu atcelšanu paliek neskarti.

VwGO 167. pants:

1. Ja vien šī likuma normās nav noteikts citādi, izpildi reglamentē mutatis mutandis Civilprocesa kodeksa astotā nodaļa. Izpildes tiesa ir pirmās instances tiesa.
2. Spriedumus par atcelšanas prasībām un prasībām par pienākuma noteikšanu var pasludināt par provizoriski izpildāmiem tikai attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem.

VwGO 168. pants:

1. Izpildāmi ir
  1. galīgi un provizoriski izpildāmi tiesas nolēmumi,
  2. pagaidu pasākumi,
  3. izlīgumi,
  4. lēmumi par izdevumu noteikšanu,
  5. publisko tiesību šķērējtiesu nolēmumi, kas ir pasludināti par izpildāmiem, ja lēmums par izpildāmību ir kļuvis galīgs vai ir atzīts par provizoriski izpildāmu.
2. Izpildes nolūkā iesaistītajām pusēm pēc to pieprasījuma var izsniegt sprieduma kopijas bez lietas faktiem un bez sprieduma motīviem, kuru izsniegšanai ir tāds pats spēks kā pilna sprieduma izsniegšanai.

VwGO 173. pants:

Ciktāl šajā likumā nav ietverti noteikumi par procedūru, mutatis mutandis piemēro Likumu par tiesu sistēmu un Civilprocesa kodeksu, tostarp 278. panta 5. punktu un 278.a pantu, ja to neliedz būtiskas atšķirības starp abiem procedūru veidiem; Civilprocesa kodeksa 6. nodaļa nav piemērojama. Likuma par tiesu sistēmu septiņpadsmitās sadaļas noteikumus piemēro mutatis mutandis ar nosacījumu, ka federālās zemes Augstāko tiesu aizstāj ar federālās zemes

Augstāko administratīvo tiesu, Federālo Augstāko tiesu aizstāj ar Federālo administratīvo tiesu un Civilprocesa kodeksu aizstāj ar Administratīvā procesa kodeksu. Tiesa Civilprocesa kodeksa 1062. panta izpratnē ir kompetentā administratīvā tiesa, tiesa Civilprocesa kodeksa 1065. panta izpratnē ir kompetentā federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa.

753. pants *Zivilprozessordnung* [Civilprocesa kodekss] redakcijā, kura publicēta 2005. gada 5. decembrī (BGBI. I, 3202. lpp.; 2006 I 431. lpp.; 2007 I 1781. lpp.) un kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2023. gada 22. februāra likuma 19. pantu (BGBI. 2023 I Nr. 51), turpmāk tekstā – “ZPO”:

1. *Piespiedu izpildi, ja vien tā nav piekritīga tiesai, veic tiesu izpildītāji, kas to veic kreditora uzdevumā.*
2. *Kreditors saistībā ar pieteikuma par piespiedu izpildes procedūras īstenošanu var izmantot tiesas kancelejas iesaisti. Uzskata, ka tiesas kancelejas iecelto tiesu izpildītāju ir iecēlis kreditors.*
3. *Federālā tieslietu un patērētāju aizsardzības ministrija, saņemot Bundesrat [Bundesrāta] piekrišanu, ir pilnvarota ar noteikumiem ieviest saistošas veidlapu formas pieteikumam. Elektroniski iesniegtajiem pieteikumiem var paredzēt īpašas veidlapu formas.*
4. *Rakstveidā iesniedzamos pušu iesniegumus un paziņojumus, kā arī rakstveidā iesniedzamo informāciju, apsvērumus, atzinumus, tulkojumus un trešo personu paziņojumus tiesu izpildītājam var iesniegt kā elektronisku dokumentu. Elektroniskajam dokumentam mutatis mutandis piemēro 130.a pantu, uz šā pamata izdotos tiesību noteikumus un 298. pantu. Federālā valdība noteikumos saskaņā ar 130.a panta 2. punkta otro teikumu var noteikt īpašus tehniskos nosacījumus elektronisko dokumentu nosūtīšanai un apstrādei tiesu izpildītāju veiktajās piespiedu izpildes procedūrās.*
5. *130.d pantu piemēro mutatis mutandis.*

ZPO 764. pants:

1. *Tiesām piekritīgā izpildes darbību noteikšana un līdzdarbība to īstenošanā ietilpst pirmās instances tiesu kā izpildes tiesu kompetencē.*
2. *Ja vien likuma normās nav noteikta cita pirmās instances tiesa, izpildes tiesa ir tā pirmās instances tiesa, kuras administratīvajā teritorijā notiks vai ir notikusi izpildes procedūra.*
3. *Izpildes tiesas lēmumi tiek pieņemti ar rīkojumu.*

1961. gada 3. februāra Paziņojums par kompetenci izdot izpildes rīkojumu Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas iestāžu

lēmumiem, *Bundesgesetzblatt*, 1961. gads, II daļa, 50. lpp. turpmāk tekstā – “1961. gada 3. februāra Paziņojums”:

Izpildes rīkojuma izdošana saskaņā ar 1957. gada 5. un 20. marta Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma 192. panta 2. punktu (*Bundesgesetzbl. II* 753., 1014. lpp.) ir federālā tieslietu ministra kompetencē.

III.

1. Administratīvās tiesas lēmums ir atkarīgs no Savienības tiesību, it īpaši Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. panta un LESD 299. panta, interpretācijas. Tādēļ pirms lēmuma par prasību pieņemšanas ir jāaptur tiesvedība un saskaņā ar LESD 267. panta pirmās daļas b) punktu ir jālūdz Eiropas Savienības Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu.

a) Par pirmo prejudiciālo jautājumu

Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai ir iespējams vērsties Savienības tiesās, ja Eiropas aģentūra, pamatojoties uz nepārsūdzamu lēmumu, vēlas panākt maksāšanas pienākuma izpildi.

Vācijas tiesa, kurā ir celta prasība, var pieņemt nolēmumu pēc būtības un tādējādi lemt par prasības pamatotību tikai tad, ja ir pieejama tiesību aizsardzība tiesā un ir izpildīti pārējie priekšnosacījumi lēmuma pēc būtības pieņemšanai. Vācijā ir piecas autonomas jurisdikcijas tiesas: vispārējās jurisdikcijas tiesas ar jurisdikciju civillietās un krimināllietās, darba lietu tiesas, sociālo lietu tiesas, nodokļu lietu tiesas un administratīvās tiesas.

Tiesai, kurā celta prasība, *ex officio* ir jāpārbauda izmantotā tiesību aizsardzības līdzekļa pieņemamība. Ja tiek izmantoti administratīvie tiesību aizsardzības līdzekļi, lai gan tie nav pieejami saskaņā ar *VwGO* 40. pantu un īpašajām piekritību piešķirošajām vai noraidošajām normām, administratīvajai tiesai, kurā celta prasība, saskaņā ar *GVG* 17.a panta 2. punktu lieta ir jānodod tiesai, kura ir kompetenta to izskatīt pirmajā instancē. Tiesa, kurai lieta ir nodota izskatīšanai, nevar nedz nodot lietu atpakaļ tiesai, kas to tai bija nodevusi, nedz nodot to citas jurisdikcijas tiesai.

Saskaņā ar *GVG* 17.a panta 4. punkta pirmo teikumu lietu nodod ar rīkojumu. Saskaņā ar *GVG* 17.a panta 2. punkta trešo teikumu rīkojums par lietas nodošanu tiesai, kurai lieta ir nodota, ir saistošs attiecībā uz piekritību.

Izņēmuma kārtā rīkojuma par lietas nodošanu saistošais spēks zūd būtisku un acīmredzamu pārkāpumu vai acīmredzamas kļūdas gadījumā. Tā tas ir gadījumā, ja lietas nodošanas pamatā ir elementāru procesuālo principu neievērošana vai patvaļīgi apsvērumi. Šāda patvaļa ir tad, ja tiesiskā situācija tiek novērtēta klaji nepareizi un pārstāvētajam viedoklim nav nekāda objektīva pamatojuma, tādējādi

ar lietas nodošanu nepieņemamā veidā netiek ievērots konstitucionālais princips par likumā noteiktu tiesu saskaņā ar *GG* 101. panta 1. punkta otro teikumu.

Tādēļ iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai konkrētajā lietā ir pieejami administratīvie tiesību aizsardzības līdzekļi. Administratīvie tiesību aizsardzības līdzekļi ir pieejami, ja ir piemērojama speciālā tiesību norma, kurā ir paredzētas šādas tiesiskās sekas (īpaša piekritību piešķiroša norma), vai arī tad, ja ir izpildīti vispārējās klauzulas nosacījumi *VwGO* 40. panta 1. punkta pirmajā teikumā un ja strīdam nav skaidri noteikta piekritība citas jurisdikcijas tiesai (īpaša piekritību noraidoša norma).

Saskaņā ar *VwGO* 40. panta 1. punkta pirmo teikumu administratīvajās tiesās var vērsties saistībā ar visiem publisko tiesību strīdiem, kas nav konstitucionāla rakstura strīdi, ja vien strīdiem ar federālo vai federālās zemes tiesību aktu nav skaidri noteikta piekritība citai tiesai.

Iesniedzējtiesa uzskata, ka noteicošais kritērijs, lai izvērtētu, vai ir pieejami administratīvie tiesību aizsardzības līdzekļi, ir prasītājas faktu izklāstā apgalvoto tiesisko attiecību, no kurām izriet prasības pamats, raksturs. Tiesiskās attiecības ir jānosaka, pamatojoties uz prasītājas prasījumiem un faktiem, kas iesniegti to pamatošanai. Tādējādi ir jāņem vērā strīda priekšmets, t.i., procesuālās tiesības, ko detalizētāk nosaka prasības pamatojumam norādītā faktiskā situācija (prasības pamats).

Šajā gadījumā prasītāja lūdz samaksāt administratīvo maksājumu, kuram jau ir iestājies termiņš un kurš nav apstrīdams, 9950,00 EUR apmērā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 340/2008. Tādēļ prasītājas prasījums ir par maksāšanas pienākuma izpildi saskaņā ar izpildes tiesību normām.

Tas, vai ar izpildi saistītās lietās ir pieejami administratīvie tiesību aizsardzības līdzekļi, ir atkarīgs no [izpildes] dokumenta izcelsmes. Izpildāmo prasījuma tiesību materiāltiesiskajam raksturam nav nozīmes, jo izpildes procedūras priekšmets vairs nav materiālo tiesību konstatēšana, bet gan to izpilde ar valsts varas līdzekļiem.

Administratīvo tiesu kompetenci attiecībā uz izpildes procedūru reglamentē vienīgi *VwGO* 167. pants, kas kā *lex specialis* aizstāj vispārējo klauzulu *VwGO* 40. panta 1. punkta pirmajā teikumā. Saskaņā ar dominējošo viedokli no *VwGO* 167. panta var secināt, ka ar šo normu tiek noteikti pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi. Īpašu piekritību nosakošā norma *VwGO* 167. pantā paredz izpildes dokumentu, kas izdots administratīvajā tiesvedībā saskaņā ar *VwGO* 168. panta 1. punktu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā šis nosacījums nav izpildīts, jo prasītāja nosaka atbildētājam pienākumu veikt maksājumu bez iepriekšējas tiesvedības. Par to, vai vispār ir radušās materiāltiesiskas prasījuma tiesības uz maksājumu, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 340/2008, tiesa nav lēmusi. Prasītāja prasījuma tiesības uz maksājumu pamato tikai ar savu 2013. gada 20. novembra Lēmumu SME (2013) 4439, kas šobrīd nav pārsūdzams.

Regulas (EK) Nr. 340/2008 94. panta 1. punkts varētu būt īpaša piekritību noraidoša norma, kā rezultātā administratīvie tiesību aizsardzības līdzekļi nebūtu pieejami, un *Verwaltungsgericht Regensburg* nevarētu lemt par prasību.

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. panta 1. punktu Savienības tiesās var celt prasību saskaņā ar (tagad) LESD 263. pantu, apstrīdot apelācijas padomes lēmumu vai Aģentūras lēmumu – gadījumos, ja padomei nav tiesību izskatīt apelāciju. 2013. gada 20. novembra Lēmums SME (2013) 4439 nav pārsūdzams lēmums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 91. panta 1. punktu, jo Aģentūras lēmums ir pamatots ar Regulas (EK) Nr. 340/2008 13. panta 4. punktu.

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. panta 1. punkta skaidro formulējumu prasība Savienības tiesās ir pieņemama tikai tad, ja tiek apstrīdēts Aģentūras lēmums. Apstrīdēšana šīs tiesību normas izpratnē paredz, ka fiziska vai juridiska persona, kurai ir pienākums veikt maksājumu, cēl prasību. Tomēr šajā lietā Aģentūra ir tā, kas lūdz tiesību aizsardzību tiesā pret atbildētāju, kurai ir pienākums veikt maksājumu.

Prasītāja uzskata, ka šādā situācijā Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. panta 1. punkts nav piemērojams. Ir tiesa, ka Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. pantā esot paredzēta pārsūdzības iespēja. Tomēr šī norma nedodot prasītājai iespēju celt prasību tiesā par maksāšanas pienākuma izpildi. Tāpat prasītājai neesot piešķirtas pilnvaras izpildīt lēmumu attiecībā uz juridiskām personām Vācijā.

Turpretim atbildētāja uzskata, ka Savienības tiesībās paredzēto pasākumu izpildes nodrošināšana ir Savienības tiesu kompetencē. Tiesību aizsardzības līdzekļi esot visaptveroši reglamentēti Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. panta 1. punktā. Neesot jānošķir starp administratīvā maksājuma noteikšanu un tā izpildi. Nekas neliecinot par labu šādam mākslīgam dalījumam, jo Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. panta 1. punkta mērķis esot visaptveroša prasītājas kā Savienības iestādes administratīvās darbības kontrole.

Iesniedzējtiesa piekrīt atbildētājas apsvērumiem un uzskata, ka saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. panta 1. punktu ir iespējams vērsties Savienības tiesās. Papildus atbildētājas apsvērumiem par labu Savienības tiesu kompetencei liecina arī tas, ka suverēnu pasākumu, šajā gadījumā kā lēmumu par administratīvo maksājumu apmēru, tieši veic Aģentūra. Līdz ar to tas ir Savienības tiesību aktu tiešas īstenošanas gadījums. Savukārt tikai gadījumos, kad valsts iestādes veic administratīvas darbības saskaņā ar Savienības tiesībām (Savienības tiesību netieša īstenošana), ir iespējams vērsties Vācijas administratīvajās tiesās, jo pastāv Vācijas valsts iestādes izdots tiesību akts. Tāpēc šķiet lietderīgi, ka Aģentūras kā Savienības iestādes suverēnus lēmumus pilnībā pārbauda Eiropas tiesas.

Turklāt par labu Savienības tiesu kompetencei liecina regulējums LESD 299. panta ceturtajā daļā, saskaņā ar kuru Eiropas Savienības Tiesai ir ekskluzīva kompetence, ciktāl runa ir par izpildes apturēšanu un strīdiem par materiālo prasījumu tiesību turpmāku pastāvēšanu. Lai nodrošinātu tiesību aktu vienveidīgu

piemērošanu Savienībā, Savienības tiesām būtu jāvar pārbaudīt ne tikai izpildes apturēšanu, bet, izņemot LESD 299. panta ceturtās daļas otrajā teikumā noteikto, visu izpildes procedūru.

Gadījumā, ja Eiropas Savienības Tiesa uz pirmo prejudiciālo jautājumu atbild, ka Regulas (EK) Nr. 1907/2006 94. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka arī par Aģentūras lēmumu izpildāmību var celt prasību, iesniedzējtiesa lūdz norādīt, vai un kādā veidā izskatāmā administratīvā lieta ir nododama Eiropas Savienības Vispārējai tiesai vai Eiropas Savienības Tiesai. Valsts tiesību aktos ir tikai noteikumi par lietas nodošanu citu jurisdikciju valsts tiesām.

b) Par otro prejudiciālo jautājumu

Gadījumā, ja Eiropas Savienības Tiesa uz pirmo prejudiciālo jautājumu atbildēs noliedzoši, tad ir jānoskaidro, vai Aģentūras lēmums ir izpildāms piespiedu kārtā LESD 299. panta pirmās daļas izpratnē.

Saskaņā ar LESD 299. panta otro daļu izpildi reglamentē tās valsts civilprocesa normas, kurā izpilde notiek. Tomēr saskaņā ar LESD 299. panta pirmās daļas formulējumu šis regulējums attiecas tikai uz Padomes, Komisijas un Eiropas Centrālās bankas aktiem, ar kuriem uzliek pienākumu veikt maksājumu.

Ir tiesa, ka LESD 299. panta pirmajā daļā nav ietverts nekāds ierobežojums attiecībā uz aktu raksturu, bet tas ir piemērojams visiem aktiem, ar ko tiek noteiktas finansiālas saistības (spriedums, 2020. gada 16. jūlijs, *ADR Center SpA/Eiropas Komisija*, C-584/17, ECLI:EU:C:2020:576, 51. punkts). Tomēr saskaņā ar formulējumu LESD 299. pants attiecas tikai uz Padomes, Komisijas un Eiropas Centrālās bankas maksājuma dokumentiem. Citu Eiropas iestāžu, piemēram, aģentūru, maksājuma dokumentu izpilde nav nepārprotami ietverta.

LESD 299. panta pirmo daļu, pamatojoties uz tā sistēmisko izkārtojumu un šīs normas jēgu un mērķi, varētu interpretēt arī tādējādi, ka citu Eiropas iestāžu izdoto maksājuma dokumentu izpildi reglamentē attiecīgās dalībvalsts civilprocesuālās tiesības (ģenerālvokātes secinājumi 2019. gada 7. novembra tiesas sēdē, *ADR Center SpA/Eiropas Komisija*, C-584/17; ECLI:EU:C:2019:941, 44. punkts).

Turklāt par labu LESD 299. panta plašai interpretācijai, saskaņā ar kuru ir ietverti arī Aģentūras maksājuma dokumenti, liecina tas, ka nedz Regulā Nr. 1907/2006, nedz Regulā (EK) Nr. 340/2008 nav ietverts īpašs regulējums attiecībā uz izpildi. Ir tiesa, ka tuvāk aplūkojot, Aģentūrai ir pilnvaras iekasēt administratīvos maksājumus. Tomēr tai nav līdzekļu, lai veiktu nepārsūdzamu lēmumu par administratīvajiem maksājumiem izpildi. Lai nodrošinātu Savienības tiesību pilnīgu iedarbīgumu, Savienības iestādēm ir jābūt iespējām īstenot to izdoto dokumentu piespiedu izpildi.

Tā kā Regulā (EK) Nr. 1907/2006 un Regulā (EK) Nr. 340/2008 nav īpaša regulējuma attiecībā uz izpildi, ir jāatsaucas uz tiesību normu par piespiedu izpildi LESD 299. pantā.

LESD 299. panta otrās daļas pirmajā teikumā ir atsauce uz tās dalībvalsts civilprocesa normām, kurā izpilde notiek. Vācijas Federatīvajā Republikā civilprocesā paredzēto izpildi reglamentē ZPO 8. nodaļas noteikumi (ZPO 704. un nākamie panti).

Ciktāl Lēmums SME (2013) 4439 ir izpildes dokuments LESD 299. panta pirmās daļas izpratnē, pēc puses, kas prasa izpildi, šajā gadījumā Aģentūras, pieprasījuma maksājuma dokumentam ir jāpievieno izpildes rīkojums, proti, tas ir jāpasludina par izpildāmu. Saskaņā ar LESD 299. panta otrās daļas otro teikumu izpildes rīkojumu pievieno tā valsts iestāde, ko šim nolūkam norīko attiecīgās dalībvalsts valdība un dara to zināmu Komisijai un Eiropas Savienības Tiesai. Vācijas Federatīvajā Republikā tas ir Federālā tieslietu ministra kompetencē (1961. gada 3. februāra paziņojums). Pēc tam, kad ir pievienots izpildes rīkojums, puse, kas prasa izpildi, var vērsties tieši saskaņā ar valsts tiesību aktiem kompetentajā iestādē (LESD 299. panta trešā daļa). Vācijas Federatīvajā Republikā kompetentā izpildes iestāde ir izpildes tiesa saskaņā ar ZPO 764. pantu vai tiesu izpildītājs saskaņā ar ZPO 753. pantu.

Turklāt par LESD 299. panta piemērojamību liecina arī tas, ka ir izpildīti pārējie izpildes nosacījumi. Par izpildes dokumenta adresātiem LESD 299. panta izpratnē var būt tikai fiziskas un juridiskas personas. Šis nosacījums ir izpildīts attiecībā uz atbildētāju, kas ir privāto tiesību juridiska persona.

Turklāt LESD 299. pantā ir noteikts, ka izpildāms dokuments ir tiesību akts LESD 288. panta izpratnē. Tiesību akti šīs normas izpratnē ir ne tikai Savienības sekundāro tiesību vispārējas un abstraktas tiesību normas, piemēram, regulas vai direktīvas, bet arī lēmumi. Tas it īpaši attiecas uz lēmumiem, kuros norādīti konkrēti adresāti saskaņā ar LESD 288. panta ceturtais daļas otro teikumu, ja runa ir par saistošu lēmumu, kas tieši ietekmē adresātu. Saistošs lēmums ir tad, ja pasākums ir paredzēts un piemērots radīt tiešu juridisku iedarbību, proti, piešķirt tiesības vai noteikt pienākumus lēmuma adresātam (spriedums, 1981. gada 11. novembris; 60/81, *International Business Machines Corporation*/Eiropas Kopienu Komisija, ECLI:EU:C:1981:264, 9. punkts; spriedums, 2000. gada 22. jūnijs, C-147/96; *Nīderlandes Karaliste*/Eiropas Kopienu Komisija, ECLI:EU:C:2000:335, 25. punkts; rīkojums, 1991. gada 8. marts, *Emerald Meats*/Komisija, C-66/91, ECLI:EU:C:1991:110, 26. punkts). Arī šis nosacījums šajā gadījumā ir izpildīts. Ar Aģentūras nepārsūdzamo lēmumu atbildētājam tiek noteikts pienākums veikt administratīvo maksājumu.

c) Par trešo prejudiciālo jautājumu

Ar trešo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai atsauce uz tās valsts civilprocesa tiesību normām, kurā notiek izpilde, ir jāsaprot plaši. Vācijas

civilprocesa tiesību aktos ir reglamentēta ne tikai pareiza izpildes pasākuma procedūra, bet arī kompetentā izpildes iestāde. Vācijas Federatīvajā Republikā par kompetento izpildes iestādi var būt izpildes tiesa (*ZPO* 764. pants) vai tiesu izpildītājs (*ZPO* 753. pants). Ja *LESD* 299. pants būtu jāinterpretē tādējādi, ka tiek izdarīta atsauce ne tikai uz procedūru piespiedu izpildes piemērošanai, bet arī uz noteikumiem par kompetento izpildes iestādi, no tā izrietētu, kurai tiesai šis strīds būtu piekritīgs.

2. Eiropas Savienības Tiesai uzdotie prejudiciālie jautājumi ir nozīmīgi lietas izspriešanā.

Saskaņā ar iesniedzējtiesas sākotnējo viedokli ir daudz norāžu, ka vērsties administratīvajās tiesās nav iespējams. Ja Eiropas Savienības Tiesa uz pirmo jautājumu atbildētu apstiprinoši, tad būtu iespējams vērsties Eiropas Savienības Vispārējā tiesā vai Eiropas Savienības Tiesā, kā rezultātā iesniedzējtiesa nebūtu tiesīga lemt pēc būtības. Savukārt, ja Eiropas Savienības Tiesa uz otro un trešo jautājumu atbildētu apstiprinoši, būtu iespējams vērsties vispārējās tiesās.

Ja prasītāja izmanto administratīvos tiesību aizsardzības līdzekļus, lai gan tie nav pieejami saskaņā ar *VwGO* 40. pantu un īpašajām piekritību piešķirošām vai noraidošām normām, administratīvajai tiesai, kurā celta prasība, saskaņā ar *VwGO* 173. panta pirmo teikumu, skatot to kopsakarā ar *GVG* 17.a panta 2. punkta pirmo teikumu, lieta ir jānodod citas jurisdikcijas kompetentajai tiesai.

Tādēļ lietas nodošanu izskatīšanai var apsvērt tikai tad, kad ir noskaidroti prejudiciālie jautājumi.

Lēmums nav pārsūdzams (*VwGO* 146. panta 2. punkts pēc analogijas).

[..]

[paraksti]

Par noraksta pareizību un pilnīgumu

Rēgensburga, 2023. gada 14. aprīlī

[..]

[atzīme par izrakstu]